

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

«HANYU JIAOCHENG»	57
Золотухіна Н.А. Використання онлайн додатків як засіб формування граматичної компетенції китайської мови.....	59
Ільченко А.Р. Сучасні підходи, методи та прийоми викладання китайської мови в контексті розвитку здібностей до запам'ятовування ієрогліфів.....	61
Лейба К.Ю. Методи викладання лексики на різних етапах вивчення китайської мови.....	63
Макітренко К.О. Методи викладання ієрогліфіки китайської мови.....	65
Соколова А.Р., Федюк В. Ю. Інтерактивні методи навчання китайської мови дітей дошкільного віку.....	67
Чихаріна К.І. Особливості викладання фонетичного аспекту китайської мови.	69
Щербакова К.О. 汉语听力技能训练方法.....	71

ОСВІТА ТА ВИХОВАННЯ В КРАЇНАХ СХОДУ

Науменко С.С. Освіта обдарованих дітей: державна політика Китаю.....	74
Олійник Ю.О. Особливості розвитку навчальних закладів Японії.....	75
Xie Fei. Educational Opportunities for Chinese Citizenship Values Aabroad Promotion.....	78
Ступченко Є.Г. Становлення та роль освіти в Арабському халіфаті.....	80
Wu Yanlin. Talantness Concept and its Influence Over Nowadays China.....	82
Han Zhangliang. Sport Education Work with Disabled Children in China: Why It Fails.....	83
Щербакова О.В. Шкільна справа та зародження педагогічної думки у стародавньому Китаї.....	85
Ян Чжуан. Розвиток вищої освіти Китаю в умовах стратегії «Один пояс- один шлях».....	87

ТЮРКОЛОГІЯ

Покровська І.Л., Йилдиз Уміт. Діяльність тюркологічних осередків закладів вищої освіти України.....	88
Йилдиз Уміт, Йилдирим Гюльчін. Культурні елементи в турецьких казках і їх використання у навчанні турецької мови (Türk Masallarında Kültür Öğeleri ve Türkçe Öğretiminde Kullanımı).....	90
Їлмаз Озан. Роздуми про перську граматику в коментарі Сууді Босневі XVI-го століття до поеми «Гулістан» (XVI. Yüzyıl Şârihlerinden Sûdî-i Bosnevî'nin Gülistân Şerhinde Farsça Dilbilgisine Dair Görüşleri).....	93
Челіксап Сефа. Використання візуальних елементів і орієнталізм (Görsel Öğelerin Kullanımı ve Oryantalizm).....	95
Акденізлі Фуат. Реформа турецького алфавіту як візуальний показник впровадження західних норм і ідеалів (Batılılaşmanın Görsel Bir Göstergesi Olarak Türk Harf Devrimi).....	97
Акденізлі Коджагюль Ділек. Відображення орієнталізму у зовнішній політиці у новому столітті: закон про фінансування з-за кордону ісламських організацій в Європі (Yeni Yüzyılda Oryantalizmin Dış Politikadaki Yansımaları: Avrupa'da İslam Derneklerine Yönelik Yurtdışından Finansman Yasağı).....	99
Алибекироглу Сертан. Турецкие идиомы, отражающие мимику человека.....	101
Чиалашвили-Гордеева Е.Ш., Рамазанова Ш.И. Проблема диалога Востока и Запада в литературе постмодерна.....	104
Джигора Н.О. Особливі підходи в навчанні дітей абетки турецької мови в контексті нової української школи.....	106
Дурланик М. Латіф. Стадії розвитку сучасної лінгвістики та видатні філологи у період Турецької Республіки (Modern Dil Biliminin T.C.	

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демина Н.А. Методика преподавания практического китайского языка. – М.: Восточная литература, 2006
2. Кочергин И.В. Очерки лингводидактики китайского языка – М.: Издательство «Восточная книга»
3. 陈枫主编参与编写王晓凌王晓音朱永平刘现李锦李虹何依工陈枫. 对外汉语教学法. –北京: 中华书局, 2008. – 293 页.
4. 東定芳 (略论外语词汇教学的基本特点和基本原则), 《外语研究》 1995 年第 1 期, 第 56 页。
5. 李淑欣主编。一北京: 金盾出版礼学生汉字图示速记手册/毛 5 鼓 2006.

МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІЕРОГЛІФІКИ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

*Макітренко Катерина Олександрівна, студентка 2 курсу
факультету іноземної філології*

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: викладач кафедри східних мов С.С. Науменко

Основна проблема при вивченні китайської писемності полягає у тому, що фонетичне озвучування слова не має ніякого зв'язку з його письмовим зображенням. Іншими словами, ієрогліфи у китайській мові складаються з рисок, які, на відміну від букв у мовах романської групи, не є фонемами. Тому у вивченні китайської мови існує величезна різниця між опануванням усним мовленням і вмінням читати, так само як між умінням читати й умінням писати. Іншими словами, якщо ви знаєте, як вимовляється те чи інше слово, це зовсім не означає, що ви зможете прочитати це слово, а тим більше написати його.

Питанням поліпшення методики викладання ієрогліфіки вчені та методисти задаються вже багато років, але чіткої відповіді досі не існує.

Так, на сьогодні одним з найбільш використовуваних підходів є навчання писемності через вивчення графем. Будь-який ієрогліф китайської мови являє собою графічну побудову, що складається з мінімальних графічних елементів ієрогліфа - рисок. Риски, у свою чергу, складаються у графеми. Графемою, або ієрогліфічним ключем, називається базовий знаковий елемент китайської мови, що служить для побудови ієрогліфів і володіє семантичною змістовністю [1]. Ключі є основою для класифікації ієрогліфів і мотиваторами смислових значень ієрогліфа. Як вже було сказано, ієрогліфи мають складну структуру. У теорії, як заведено поділяти складні знаки на дві категорії: ідеографічні знаки і фоноідеографічні знаки [2].

До категорії ідеографічних знаків відносяться ієрогліфи, що складаються з двох і більше графем. Значення такого ієрогліфа є похідним від семантики назв графем, при цьому читання ніяк не пов'язане з читанням графем, з яких він складається. Так наприклад: 明 míng (яскравий, світлий, ясний) складається з графем 日 rì (сонце) + 月 yuè (місяць).

Для знаків, що відносяться до фоноідеографічної категорії, також характерний поділ на дві частини. Однак ці частини відрізняються одна від одної своєю функціональною роллю. Одна частина, зазвичай є семантичним множником, позначає належність ієрогліфа до групи знаків, близьких за значенням, що позначають класи предметів, явищ або властивостей. Так, наприклад, графема 木 mù (дерево): містить знаки які позначають різні породи дерев або види деревини і виробів, виконаних з неї - 桦 huà (береза), 榧 duàn (липа), 椅子 (стілець). Друга частина таких знаків, що відноситься до

фоноідеографічної категорії, називається фонетиком. Вона виступає як фонетичний компонент знака, який в окремих випадках може повністю збігатися з читанням фонетика. Наприклад, ієрогліф 冰 bīng (лід) складається з графем 冫 bīng + 水 shuǐ. На даному прикладі ми бачимо, що читання ієрогліфа повністю збігається з читанням фонетика. Однак в силу того, що найбільша кількість фоноідеограм виникло ще у давнину, то мова в цілому, її категорії і фонетики зазнали значних змін. Тому читання ієрогліфа не завжди збігається з читанням фонетика.

Існує ще один підхід до опанування ієрогліфікою. Вона полягає у вивченні ієрогліфів за допомогою поділу їх на складові компоненти. Погляньмо на цей підхід на прикладі ієрогліфа 韶 sháo (стара мелодія). Даний ієрогліф складається з наступних компонентів: 音 yīn (музика) і 召 zhào (запрошувати), які, в свою чергу, розкладаються на 立 lì (стояти), 日 rì (сонце), 刀 dāo (ніж) і 口 kǒu (рот), як зображено на рис. 1.

Прості ієрогліфи

Прості складені ієрогліфи

Складні складені ієрогліфи

Рис. 1. Аналіз ієрогліфа 韶 sháo (стара мелодія)

Відповідно до даного підходу, слід пояснювати структуру ієрогліфа, починаючи від найпростіших складових (наприклад, 立 і 日), переходячи до простих складених ієрогліфів (音), закінчуючи складними складеними ієрогліфами (韶). Таким чином, можливе вивчення нових ієрогліфів через уже знайомі, а також можливість повторення раніше вивченого матеріалу. Проте, застосування такого підходу не можна назвати дуже продуктивним у силу того, що ієрогліфи неминуче діляться на складові частини, які, по суті своїй, втрачають сенс.

Так, наприклад, розглянутий раніше ієрогліф 韶 sháo (стара мелодія) поділяється на графем 立 lì (стояти), 日 rì (сонце), 刀 dāo (ніж) і 口 kǒu (рот), які не мають нічого спільного зі значенням ієрогліфа 韶 sháo. Таким чином, склад даного ієрогліфа можна запам'ятати тільки як набір незв'язаних компонентів.

Ще одним продуктивним способом навчання ієрогліфіки є вивчення ієрогліфів через їх походження. Воно полягає в тому, що найпростіші ієрогліфи можна запам'ятати шляхом використання наочного матеріалу, що ілюструє шлях еволюції ієрогліфа від його давнього зображення до сучасної форми.

Рис. 2. Графічне походження ієрогліфа 鼠 shǔ (миша)

Цей підхід є особливо ефективним, оскільки допомагає запам'ятовувати точне написання ієрогліфа. На прикладі таких малюнків можна пояснити, що ієрогліф 鼠 shǔ

(миша) являє собою мишу, яка сидить, перші дві вертикальні риси з гаком - це ноги миші, а горизонтальні крапки символізують кігті. Таким чином, стає очевидним, що третя вертикальна риска з гаком без двох «пазурів» - це хвіст.

Іноді в ієрогліфі легко побачити зображення об'єкта, як у випадках зі знаками 門 (ворота) або 木 (дерево); два і три дерева - це «ліс»: 林 і 森. В інших випадках потрібно трохи більше уяви - наприклад, в ієрогліфі 川 «річка» середня лінія являє собою поточну воду між двома берегами, а у ієрогліфі «кінь» 馬 точки - це ноги, а лінії справа вгорі означають гриву.

Крім цих підходів, безумовно, існує ще безліч різних способів і методик навчання китайської писемності, заснованих на абсолютно інших принципах. Варто відзначити, що з ходом прогресу з'являється все більше і більше різних програм, електронних і мультимедійних пристроїв, що дозволяють вивчати китайську мову в легкій, інтерактивній формі. Використання таких продуктів також може бути вельми корисним в процесі навчання.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Задоев Т.П., Хуан Шуїн. Початковий курс китайської мови. Ч. 1. - М.: Сх. книга, 2010. - 304 с.
2. Кондрашевский А.Ф. Практичний курс китайської мови / А.Ф. Кондрашевский, М.В. Румянцева, М.Г. Фролова. - М.: Сх. книга, 2010. - Т. 1. - 1512 с.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Соколова Анастасія Русланівна, Федюк Владислава Юріївна, студентки 2 курсу
Київський університет імені Бориса Грінченка*

Науковий керівник: к.і.н., доц., завідувач кафедри східних мов
і перекладу І.В. Семеніст

Реальність-слово. Останні роки в Україні є помітною тенденція до зростання популярності китайської мови. Дані Єдиної державної системи з питань освіти (ЄДБО) переконливо свідчать, що з кожним роком зростає кількість абітурієнтів, які подають свої заявки на вступ на китайську філологію [1]. Поряд із цим спостерігається й тенденція до поширення мережі вивчення китайської мови в закладах середньої освіти (факультатив, друга мова) та навіть в закладах дошкільної освіти (насамперед приватних). Усе це створює необхідність вироблення адекватного методичного забезпечення навчання китайської мови для різних вікових груп. Якщо система вищої освіти має у своєму арсеналі перевірені часом методи навчання китайської мови, то навчання китайської мови дітей дошкільного віку є порівняно новим явищем, а тому саме цьому аспекту ми й вирішили приділити увагу у нашій статті.

Проблема засвоєння дітьми дошкільного віку будь-якої інформації полягає в слабкому механізмі зіставлення слова з реальною дійсністю. Діти частіше орієнтуються на слова дорослого, їх поведінка характеризується підвищеною сугестивністю, як зазначає в своїй статті «Вікові особливості дітей 4-5 років» Катерина Сотова. При цьому, акцентується, що мозкова діяльність дітей цього віку найбільш сприятлива для засвоєння нової інформації, зокрема – вивчення іноземних мов [2].

Також, в статті підкреслюється, що у дитини середнього дошкільного віку нервові процеси ще далекі від досконалості. У зв'язку з тим, що на п'ятому році життя дитячий механізм зіставлення слів і реальності вдосконалюється, то і вивчення китайської мови

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку   Формат   Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк.   Зам №   Тираж   прим.   Ціна договірна.